

ten i Virkeligheden giver dets Udøvere Ret til at beskatte hele det øvrige Samfund, og navnlig hele det arbejdende Landbrug, med mange Millioner om Aaret. Det maa vi endelig huske paa, naar der her tales om Statens Stilling overfor de forskellige Erhverv.

Nu skal jeg ikke i Øjeblikket komme ind paa en Omtale af den Stilling, Industrien har her i Landet, men om Landbrugets Stilling vil jeg sige, at ingen Periode i Landbrugets Udvikling her i Danmark er saa interessant som de sidste 25 Aar af det forrige Aarhundrede, altsaa fra 1875 til 1900. I denne meget interessante Periode har der indenfor det danske Landbrug været en udvikling, der i Sandhed er ejendommelig. Der blev i denne Periode arbejdet og kæmpet, jeg kan godt sige kæmpet haardt. Naar Landmændene maatte føre en Kamp, laa det i flere forskellige Forhold. Det laa for det første i, at man i Midten af 70erne gik over fra Sølv mønt- til Guldmøntfod, hvorved Pengenes Værdi blev i væsentlig Grad forrykket, en Forrykkelse, der blev til Skade for alle de Erhverv, der producere og skabe Værdier. Dernæst skyldtes Kampen for en Del ogsaa den Omstændighed, at store oversøiske Lande kastede Masser af billigt Korn ind over vort Lands Grænser, hvoraf Følgen blev, at vort Landbrug maatte se sig om efter andre Former for sin Produktion. Det gjorde man ogsaa, og den Vej, man saa valgte, var den, at man fra Kornsalg kastede sig over Husdyravl og Husdyrbrug, kastede sig over ved Husdyrbruget at omsætte Afgrøden og Avlen i dyriske Produkter, og der er ikke Tvivl om, at det netop var den rigtige Vej. Vi have nemlig set, hvad man har naaet paa den Vej. Man har naaet det, at man Skridt for Skridt har trængt vore Konkurrenter tilbage ude paa det store Verdensmarked, ja, paa adskillige Omraader have vi naaet, at vi nu virkelig have en Førsterangsstilling. Jeg tror, at vi, der have været med i dette Kulturarbejde, kunne sige, at vi have levet ikke alene i en ejendommelig Tid, men vi have i Virkeligheden ogsaa levet i en rig Tid, for vi have levet i en Tid, hvor der har været Kamp og Arbejde, og Kamp og Arbejde er Udvikling, det udvikler Individet.

Jeg skal ogsaa her minde om, at det Maal, der nu er naaet paa Landbrugets Omraade, hovedsagelig er naaet ved eget Arbejde. Jeg undervurderer ikke den Støtte, som det danske Landbrug har faaet af Staten, den har selvfølgelig været af

Betydning og til Gavn, men det Maal, der nu er naaet, er i alt Fald naaet uden Beskyttelse, og vi have altsaa naaet det i Kraft af den frie Konkurrence. Og jeg tror, at det er mere, end man kan sige om vore beskyttede Industrier. Det staar derfor saadan for mig, at Landbruget her i Landet for Øjeblikket i det hele hviler paa et godt, fast og solidt Grundlag, hvilket man neppe kan sige om vore beskyttede Industrier. De hvile ikke paa et solidt eller fast Grundlag, for dersom det Øjeblik kommer, da man vilde tage Støtterne bort fra Industrierne, altsaa fratage dem Retten til at beskatte det øvrige Samfund, er det meget muligt, at adskillige af disse Industrier øjeblikkelig vilde ramle sammen som Korthuse. Jeg ønsker ikke, at det skulde finde Sted, tværtimod maa jeg sige, at den Beskyttelse, vore Industrier have nydt i mange Aar, helst skulde have udviklet dem saaledes, at de nu kunde staa paa egne Ben, for det er først, naar det er Tilfældet, at et Erhverv faar nogen virkelig Betydning som bærende Erhverv.

Da vi herhjemme paa Landbrugets Omraade gik den Vej, som jeg har omtalt, er det klart, at det førte til, at Husdyravlen og Husdyrbruget fik langt større Betydning, end det havde haft hidtil, og at Staten, der allerede mange Aar tidligere havde erkendt, at her var en Opgave, som skulde støttes, nu indsaa, at Støtten fra Statens Side maatte blive større og større, og det er ogsaa blevet Tilfældet. Jeg skal blot pege paa de forskellige Husdyrlove, som vi have haft her i Landet. Jeg skal gøre det meget kort. Den første Husdyrlov, vi træffe paa, er fra 1852. Efter denne kunde der i alt kun anvendes 15,200 Kr. Princippet i denne Lov er egentlig blot Præmierings-systemet, man vil fra Statens Side vække Interessen for bedre Avlsdyr, bedre Brugsdyr ved, at man giver de bedste Individder Præmier. Den anden Lov, vi træffe paa, er fra 1862. Efter den stiger Beløbet, der ydes fra Statens Side, til 35,000 Kr. og her gør det samme Princip sig gældende. Forskellen er altsaa blot den, at Summen er bleven større til Præmiering. Saa have vi den tredje Husdyrlov af 1880. Ifølge den stiger Summen ret betydeligt, nemlig til 60,000 Kr. Men ogsaa her er Princippet det samme, nemlig Præmiering. Men nu kommer der Fært i Bevægelsen indenfor Landbruget for at fremskaffe bedre og mere rentable Husdyr, og Følgen heraf er, at denne Lov af 1880 kun faar